

[Villemoes.]

dette, og saa maa Oppositionen holde Kæft, Trit og Retning og følge med. Men paa den Maade bliver der ikke noget Samarbejde.

De Herrer har indtil denne Dag ikke paa disse Punkter vist Vilje til Samarbejde, og hvis man ønsker sit Lovforslag vedtaget, saaledes som det er forelagt her, kan der derfor heller ikke blive Tale om Samarbejde i dette Tilfælde, hvad jeg meget maa beklage. Hvis et saadant Samarbejde ikke kan blive praktiseret, har imidlertid Regeringen det største Ansvar derfor.

Lange: Det foreliggende Lovforslags Tekst er meget kortfattet, idet det kun gaar ud paa en uændret eller i hvert Fald praktisk talt uændret Forlængelse af den Valutalov, der blev vedtaget for 2 Aar siden. Man maa egentlig undres over, at den nuværende Situation, der dog ogsaa for vor Import er meget forskellig fra Forholdene i 1937, ikke har givet Anledning til, at den højtærede Handelsminister har følt Nødvendigheden af at foreslaa en eneste Ændring i den bestaaende Lov, med hvilken der dog hersker saa megen Utilfredshed, og saa i Kredse, der staar Regeringen nær. Naar man ikke gør dette, maa det vel være ud fra den Opfattelse, at naar man blot har denne Lov, saa kan Regeringen og den højtærede Handelsminister egentlig gøre, hvad de vil, med Hensyn til alt, hvad der angaar Landets Import; man sætter praktisk talt Landets Handel, Industri og andre Erhvervsgrøene ud af Spillet. Hvis dette var nødvendigt af Hensyn til den vanskelige Situation, som vort Land paa saa mange Maader befinder sig i, vilde vi naturligvis bøje os derfor, men en saadan Begrundelse, der hviler paa Realiteter, *kan* ikke fremkaffes og *er* heller ikke præsteret af den højtærede Handelsminister.

Ser man paa de tre Formaal, som Valutalovgivningingen angives at have, vil jeg vedrørende den valutamæssige Opgave gentage, hvad jeg har sagt, hver Gang jeg i dette høje Ting har talt om Valutaordningen — og det er efterhaanden ikke saa faa Gange —, at Valutaordningen ingen Sinde har kunnet og ingen Sinde vil kunne løse det valutariske Problem, der jo har skabt og vedblivende vil skabe os mange Bekymringer.

Ser man paa Udviklingen, siden vi i 1932 fik den første Valutalov, vil man se, at vi i de første Aar trods stadig skærpede Bestemmelser ikke opnaaede en Valutabedring, ikke den Valutabedring i hvert Fald, som man stræbte efter, medens man

i de sidste Aar, trods Overførselen af en stor Del af Importen paa Friliste, oparbejdede en relativt betydelig Valutareserve. Jeg erindrer tydeligt, hvor betænkelig den højtærede Handelsminister var ved at føre en Række Varer over paa Friliste. Og hvad blev saa Resultatet? At Importen af Frilistevarerne ikke svulmede voldsomt op, men tværtimod gik ned, saaledes som det var forudsagt fra Erhvervsorganisationernes Side.

I Perioden fra August til nu har man derimod oplevet, at hele den møjsommeligt opsparede Valutabeholdning paa kort Tid er forsvundet, uden at Valutacentralen eller den højtærede Handelsminister har været i Stand til at øve nogen som helst Indflydelse derpaa. Og hvorfor? Ja, fordi den afgørende Faktor nu engang, naar det gælder Størrelsen af Landets Import, er den Købeevne, baade den naturlige og den kunstige, som findes i Landet. Derfor gælder det først og fremmest om, at der ikke føres en økonomisk Politik, som skaber en kunstig Købeevne, der igen fremkalder et Importbehov, som Landet ikke økonomisk kan magte. Men disse Forhold har Valutacentralen ingen Indflydelse paa.

Som en særlig Begrundelse for Valutaordningens Nødvendighed i den foreliggende akutte Situation anføres den meget forskellige Stigning i Import- og Eksportpristallene. Det er naturligvis en meget ulykkelig Udvikling, der her er sket, først og fremmest for Eksporterhvervene, særlig for Landbruget, men i øvrigt for hele Samfundet, men det er ikke nær saa klart, hvilken valutamæssig Indflydelse det vil faa. Efter min Mening ser man meget overfladisk paa disse Tal; dette gælder ogsaa den højtærede Handelsminister efter de Udtalelser at dømme, som han i Dag fremsatte, og det gælder i endnu højere Grad det ærede 10de Medlem for 1ste Kreds (Fløtkjær). For det første er det nu ikke noget særligt dansk Fænomen, men et Fænomen, som har vist sig ogsaa andre Steder. Alle økonomisk nogenlunde stillede Lande har normalt en større Indførsel end Udførsel, og ved stærkt forøgede Transportomkostninger maa denne Forskel blive større. Til Eksportprisen bør ved Beregningen af det nationaløkonomiske Resultat lægges Fragten, for saa vidt Transporten sker paa danske Skibe, og omvendt maa der tages Hensyn til, at de forøgede Importpriser i mange Tilfælde helt eller delvis er fremkaldt af forøgede Fragter og Krigsforsikringer, hvilket betyder, at de ved Transport paa danske Skibe og ved Forsikring